

אייערע קינדער זאלט איר מודיע זיין
וואס דא האט זיך גיטאן (שיהר"ר ר"ט)

דער ריינער קוואל

עקבתא דמשיחא – סוף פונעם גלות

די פרשה פון דער וואך הייבט זיך אן "והיה עקב" תשמעון את המשפטים האלה, פארוואס נוצט די תורה דער לשון עקב, עס וואלט געקענט שטיין והיה אם תשמעון את המשפטים האלה?

דאס ווארט 'עקב' איז פון לשון 'סוף', אזוי ווי ביי א מענטש איז דער קאפ דער אנהויב און דער עקב פון די פיס איז דער סוף. נאך א טייטש האט עקב "צערטערטן", ווען איינער פארשעמט א צווייטן, זאגט מען: "ער האט יענעם צערטערטן".

יעצט ווען מען איז סוף פון דער גלות, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה רופן אן די היינטיגע צייטן "עקבתא דמשיחא – סוף פונעם גלות" דער אנהויב פונעם אור פון משיח, ווען די שונאים שטארקן זיך זייער מיט זייערע פיס און ווילן חס ושלום צערטערטן די ערליכע אידן. וואס איז די עצה צו דעם? זאגט די הייליגע תורה, "את המשפטים האלה" משפט קומט אונז זאגן אז ס'איז נישט 'סתם אזוי' געשען, עס איז נישט קיין צופאל אז די רשעים ווילן שטערן און צערטערטן ערליכע אידן, נאר אלעס איז אויסגערעכנט פון בית דין מעלה, כדי מיר זאלן זיך צוריקקערן צום באשעפער.

ווען אידישע קינדער דערקערן אז אלע משפטים, אלע דינים, מניעות און יסורים איז נאר פון אויבערשטן, דעמאלט זאגט דער אויבערשטער

"ושמר ה' אלקיך לך את הברית זאת החסד אשר נשבע לאבתך", דער אויבערשטער וועט אונז געדענקען און זיך דערבארעמען און געדענקען זכות אבות, אונז צו היטן פון אלעם ביזן און דינים.

ווען יעקב אבינו איז געבוירן געווארן שטייט אין פסוק "וידו אוהות בעקב עשו" דאס ווייזט אז אין די יעצטיגע צייטן פון עקבתא דמשיחא וויל עשו צערטערטן און מלחמה האלטן קעגן כלל ישראל, איז די עצה "וידו אוהות" "יד" איז מרמז אויף תפלה, אזוי זעט מען אויך ביי משה רבינו "ויהי ידיו אמונה" זאגט אויף דעם דער תרגום "פרישן בצלו" ער האט אויסגעשפרייט זיין הענט מיט א תפלה צום אויבערשטן.

מען זעט היינטיגע צייטן אז אויף יעדע הייליגע זאך פארלייגט זיך דער בעל דבר דאס צו צעשטערן, לאמיר זיך באנייען אין תפלה, סיי די דריי תפלות, שחרית מנחה, מעריב מיט כוונה, מיט א חשק מיט אלע הלכות פון תפלה אזוי ווי עס שטייט אין שלחן ערוך. אזוי אויך קען מען אריינכאפן אפאר קאפיטלעך תהלים אדער לקוטי תפלות און ביי התבודדות זיך אויסרעדן צום אויבערשטן אלעס וואס ליגט אויפן הארץ, אזוי ווי מען רעדט זיך אויס צו א גוטן פריינד.

דער אויבערשטער זאל העלפן עס זאל מקום ווערן די הבטחה פון סוף פרשה "לא יתיצב איש בפניכם, פחדכם ומוראכם יתן ה' אלקיכם על פני כל הארץ" אמן ואמן.

אין קורצן פון פריער:

עס ווערט געבוירן א קינד ביים רבי'ן. דער רבי האט נאמען געגעבן דאס הייליג קינד שלמה אפרים. דער רבי האט געלייגט גרויס האפענונג אויף דאס קינד, זאגנדיג אז זיין נשמה איז זייער א דערהויבענע, וואס קען פיל מוכה זיין די וועלט און ברענגען די וועלט צו איר תיקון. יענעם וואך האט דער רבי געזאגט פיל תורה.

אצינד ליינט ווייטער:

צווישן פסח און שבועות זענען רבי נתן און רבי נפתלי גאנץ אפט געקומען צום רבי'ן. אין יענע צייט האבן זיי מער נישט געהאט קיין אפהאלט פון זייערע משפחות וועלכע האבן שוין שלום געמאכט מיט'ן מצב און זיי מער נישט דערקוטשעט. ווען אימער עס האט זיי אנגעכאפט א תשוקה צו זיין ביים רבי'ן, האבן זיי געקענט דינגען א קוטשער און זיך אריבערכאפן צום רבי'ן קיין ברסלב. אבער דער רבי האט אנגעהויבן צו ווייזן אומצופרידנקייט דערפון. דאס האט זיי אריינגעלייגט אין א פארלעגנהייט. זיי האבן נישט

געוואוסט צי זיי זאלן ווייטער קומען אזוי אפט, ווי זייער הארץ באגערט, אדער זיך אפהאלטן. יעדעס מאל ווען זיי האבן געוואלט פארן צום רבי'ן, האבן זיי געדארפט וועגן אין מעסטן, צי דער רבי וועט ברוגז זיין. דאך, זענען זיי אויך די שוועריגקייט איבערגעקומען און זענען סיי ווי געגאנגען.

רבי נתן שרייבט:

איך האב געהאט א געפיל אז דער רבי איז נישט צופרידן פון מיינע אפטע באזוכן ביי אים, איינע נאכ'ן צווייטע. ווען איך האב אים געטראפן אין זיין צימער נעבן ביהמ"ד, ווי נאר ער איז אריינגעקומען, האט ער מיר באגריסט: "שלום עליכם וצאתכם לשלום", און ער האט געשמייכלט. דערנאך האט מיר דער רבי צוריק מקרב געווען. ער האט מיר אנגעהויבן שטארק צו מחזק זיין, זאגנדיג: "וואס ווייסטו וואס דער באשעפער וויל פון דיר מאכן? היינט ביסטו דאס... און שפעטער וועסטו זיין..."

ער האט מיר מרמז געווען אז איך וועל זיין אין א

גרויסע סכנה עטליכע מאל... און כמעט, כמעט... אבער, "איך וועל דיר עפענען דיין מח און דו וועסט שפאצירן אויף די וועגן פון מיינע תורות אזוי ווי איינער וואס שפאציר ארום צווישן די וואונדערליכע, שענסטע פאלאצן."

דער רבי האט דאן געזאגט, אז חזר'ן זיינע תורות איז אזוי ווי מען גייט אריין אין א פאלאץ וואו עס זענען פארהאן פון אלע סארטן זאלן און קאמערן, עפענונגען און וועגן, פון אינטערעסאנטע וואונדער און אויסטערלישע שיינקייטן; באזונדער מיט מורא'דיגע חידושים. ווי נאר איינער גייט אריין אין איינע פון די קאמערן און הייבט אן זיך ארומצוקוקן, באוואונדערנדיג די אויסערגעווענליכע אריגינאלקייט און ספעציעלקייט, אנטדעקט ער פלוצלינג א וואונדערליכע וועג וואס עפנט זיך פאר אים, פירנדיג צו נאך א קאמער און פון דארט צו נאך איינע און אזוי פון צימער צו צימער און פון שטאק צו שטאק.

פון יעדן ארט און פענסטער, עפנט זיך עס צו די קומענדיגע און יעדע איז באהאפטן צו אלע אנדערע מיט די וואונדערליכסטע קונצליכקייט; די טיפסטע קלוגשאפט; און שענסטע פראכט... (אבער ס'איז אוממעגליך צו ערקלערן עפעס דערפון צו איינעם וואס האט נישט כאטש די מינדעסטע השגה אין די טיפקייט פון רבינ'ס תורות. גליקליך זענען די וועלכע האבן די זכ' צו טועם זיין די זעלטענע זיסקייט און טיפקייט פון זיינע תורות.

און דער האט רבי פארגעזעצט. "מיט דעם אלעם איז עס נאכאלץ נישט דינע. ביסט נאר ווי א באזוכער אין א פאלאץ וואס געהער צו א צווייטן. וואס איך וויל איז, אז עס זאל ווערן דינע, און אזוי וועט עס טאקע זיין. דו מיינסט אז עס איז צוליב דינע גוטע מעשים? ניין! עס איז נאר ווייל איך וויל אזוי."

דער רבי האט מיר דאן דערציילט א מעשה פון א גרויסער צדיק וואס פיל מאל האט ער געטראכט צו זיך, 'אפילו איך וועל צום סוף זיין נאר ווי א שטויב אונטער די פיס פון צדיקים (ווי חז"ל זאגן אויף נשמות פון רשעים - ר"ה י"ז) אבער דאך, אינגאנצן א גארנישט וועל איך שוין נישט זיין!"

דער רבי האט דאס געזאגט צו מחזק זיין אז אפילו יענער גרויסער צדיק איז געווען צובראכן ביי זיך פון מאל צו מאל און ער האט דערגרייכט צו א פונקט וואו ער האט געטראכט אז ער האט מער נישט קיין האפענונג, אבער ער האט זיך געטרייסט מיט דעם געדאנק אז כאטש וועט ער קיינמאל נישט דערגרייכן צו זיין אינגאנצן א גארנישט. אויב אונזערע חז"ל האבן געזאגט אז רשעים וועלן ווערן שטויב איז די שטויב כאטש עפעס. דאס איז אויך גוט, ווייל א גארנישט וועל איך שוין נישט זיין...

פון דעם וואס דער רבי האט געזאגט, איז געווען צו דערקענען אז ער האט געהאט פארשידענע צייטן ווען ער אליין האט זיך מיט דעם מחזק געווען. ער איז געווען גרייט צו דינען דעם באשעפער אפילו אויב זיין גאנצע שכל וועט זיין אזויפיל אז ער וועט זיין עפעס מער ווי א גארנישט! ער האט זיך פארלאזט אויפ'ן אויבערשטן אז מיט זיין חסד וועט ער אים באצאלן לויט ווי עס קומט אים פאר זיינע מעשים.

און דער האט רבי פארגעזעצט. "מיט דעם אלעם איז עס נאכאלץ נישט דינע. ביסט נאר ווי א

דער רבי האט דאן געזאגט, אז חזר'ן זיינע תורות איז אזוי ווי מען גייט אריין אין א פאלאץ וואו עס זענען פארהאן פון אלע סארטן זאלן און קאמערן, עפענונגען און וועגן, פון אינטערעסאנטע וואונדער און אויסטערלישע שיינקייטן; באזונדער מיט מורא'דיגע חידושים. ווי נאר איינער גייט אריין אין איינע פון די קאמערן און הייבט אן זיך ארומצוקוקן, באוואונדערנדיג די אויסערגעווענליכע אריגינאלקייט און ספעציעלקייט, אנטדעקט ער פלוצלינג א וואונדערליכע וועג וואס עפנט זיך פאר אים, פירנדיג צו נאך א קאמער און פון דארט צו נאך איינע און אזוי פון צימער צו צימער און פון שטאק צו שטאק.

פון יעדן ארט און פענסטער, עפנט זיך עס צו די קומענדיגע און יעדע איז באהאפטן צו אלע אנדערע מיט די וואונדערליכסטע קונצליכקייט; די טיפסטע קלוגשאפט; און שענסטע פראכט... (אבער ס'איז אוממעגליך צו ערקלערן עפעס דערפון צו איינעם וואס האט נישט כאטש די מינדעסטע השגה אין די טיפקייט פון רבינ'ס תורות. גליקליך זענען די וועלכע האבן די זכ' צו טועם זיין די זעלטענע זיסקייט און טיפקייט פון זיינע תורות.

און דער האט רבי פארגעזעצט. "מיט דעם אלעם איז עס נאכאלץ נישט דינע. ביסט נאר ווי א

טייערע קינדער זריזן מקדימין

עס זענען געווען חשוב'ע פון אונזערע לייט וואס האבן שוין אנגעהויבן פון ט"ו באב צו אריבערגיין איינע פון הייליגן רבי'נס ספרים ביז ראש השנה, לאמיר זיך מיטכאפן יעדעס קינד מיט זיינע כוחות וואס ער פארמאגט!

נ	ס	נ	ה	כ	ס	ט	נ	ה	ד	ס	ס
ק	ר	ל	ק	ג	ו	ר	צ	ר	ש	ט	י
ל	מ	ה	ר	צ	ה	ה	ח	ה	ת	ו	פ
ו	י	מ	י	ת	כ	צ	מ	ו	פ	ל	מ
צ	פ	ק	ו	ח	ו	ל	ד	מ	כ	פ	ו
מ	ע	ח	ו	ח	ב	מ	ת	י	ו	ת	י
ב	י	ר	מ	ט	ה	ש	צ	י	ת	י	ה
ש	ד	י	א	ר	י	פ	י	ח	ה	ט	צ
כ	ה	ז	פ	ר	ג	מ	ב	ט	נ	ו	ד
ק	כ	ס	ר	ח	ק	פ	ו	ז	פ	ק	י
ל	ס	פ	ב	ג	פ	ב	ז	ה	ש	י	ק
ט	פ	ש	ת	ע	ט	ס	ה	ש	ר	ל	י
ל	י	ק	ו	ט	י	ע	צ	ו	ת	נ	מ

- ווערט דארט דערציילט מעשיות וואס דערוועקן דעם מענטש צו תשובה מן
עס ווערט אויך אנגערופן דער ספר אלף בית
אינמיטן דעם ספר שטייט א תורה'לע פון אחד חי' אברהם
שמועסן וואס ר' נתן האט געהערט פון הייליגן רבי'ן
אלע סארטן עצות פון הייליגן רבי'נס ספרים
ר' נתן האט געזאגט אז מיט דעם ספר זענען שוין מענטשן אין ארין אין גן עדן
דער ספר לערנט אויס צו מאכן התבודדות און רעדן צום באשעפער
עס פארציילט פונעם רבי'נס גאנצן יונגע יארן, און זיין נסיעה קיין ארץ ישראל
דעם רבי'נס לעבן
דער ספר איז מסוגל צו משנה זיין די טבע!

דאקטאר פאמא

קיינמאל פון
זיין ליכטיגע
און פרייליכע
צורה.

נאכן וואוינען
אין תל-אביב

פאר א וויילע האט זיך ר' אפריםל אריבערגעצויגן
קין ירושלים, די הייליגע שטאט צו וועלכע ער
האט אזויפיל געבענקט נאך איר. וואוינענדיג
אין ירושלים איז ער גאר שטארק באפריינדעט
געווארן מיטן באדימטן חסיד רבי דוד שעכטער
זצ"ל (טאטע פון הרה"ח ר' יעקב מאיר שעכטער
שליט"א), און דער קשר צווישן די צוויי האט זיך
נאר פארשטערקערט מיט יעדן פארבייגייענדן טאג,
ווען פון צייט צו צייט פלעגט ר' דוד אריבערקומען
צו ר' אפריםלס שטוב.

איינע פון די טעג ווען ר' דוד איז אריבערגעקומען
צו ר' אפריםלס שטוב, האט ער ארויסגעהערט
פון די שפאלטענעס פונעם פארזשאווערטען
טיר שווערע היסערייען. ר' דוד האט זיך שטארק
דערשראקן פאר דער געזונט צושטאנד פון זיין
נאנטער ידיד, און האט פלינקערהייט געעפנט דעם
טיר. אריינקומענדיג האט ער באגעגנט ר' אפריםל
זיצנדיג איבערגעצויגן איבער א הייסע גלאז טי, פון
וועלכע ער שלענגט צווישן איין רונדע היסערייען
ביזן קומענדיגן.

ר' דוד האט גלייך באמערקט אז ר' אפריםל קוקט
אויס נישט אין בעסטן צושטאנד, און האט אים
געבעטן אז ער זאל זאפארט קומען מיט אים

ווען רבי אפריםל קארקארוסקי זצ"ל, דער מחבר
פונעם ספר "ענג שבת" איז ארויפגעקומען פון פוילן
האט ער זיך צום ערשט באזעצט אין שטאט תל-
אביב. פון זיין אנקום קיין תל אביב איז ער בלייבן
שנעל באקאנט געווארן אלס א דערהויבענער איד,
און זיין שטענדיגע ליבליכע שמייכל האט באנומען
אלע זיינע באקאנטע.

ר' אפריםל איז געווען א גידיג-געוואקסענער און
אן איינגעבויענער איד, אבער זיין רוחניות'דיגער
היך האט דערגרייכט די הויכע ספערן. ער
איז געווען באוואוסט אלס א גאון עצום, אן
אומבאשרייבליכער עניו, און א דערהויבענער
חסיד. אויסער דעם איז ער געווען א גרויסער יחסן,
ציענדיג זיין יחס צום הייליגן פרשיסחאן הויף,
און אזוי אויך אן אייניקל פון הרב הקדוש רבי דוד
מלעלוב זצ"ל.

זיין שטענדיגע שמייכל האט זיך קיינמאל נישט
אוועקגערירט פון זיין פנים, און זיין געזוכט איז
שטענדיג געווען באלויכטן מיט א געטליכע שיין.

עס וואלט זיך געקענט דאכטן פאר די צוקוקער אז
ר' אפריםלס שמחה שטאמט פונעם פאקט אז ער
לעקט בלויז האנגי זיין גאנצן לעבן, און אלעס פארט
ביי אים געשמירט... אבער אין פאקט איז ער געווען
ארוםגענומען מיט שטענדיגע יסורים, איבערהויפט
אין זיינע עלטערע יארן ווען זיין קרענק האט זיך
געשטארקט אויף אים אויף א שטארקע פארנעם.

טראצדעם, האבן זיינע מענטשליכע יסורים נישט
באוויזן בייצוקומען דעם שטארקן כאראקטער
פון רבי אפריםל וועלכע האט נישט נאכגעלאזט

ווען דער דאקטער האט געכאפט א בליק אינעם האלז, און האט געהערט די שרעקליכע היסערייען, האבן זיך געמערס פון שווייס אנגעהויבן גיסן פון זיין שטערן, און האט זיך אנגערופן מיט א העכסט-באזארגנדע שטימע צו ר' אפרים - "לויט מיין מיינונג זע איך נישט פאר מער ווי זיבן וואכן פון לעבן...!".

א שאק איז אריבער אין די ביינער פון ר' דוד, און אין דער זעלבער צייט האט זיך דער דאקטער געיאגט צו פארשרייבן א רעצעפט טראץ די ווארענונג פון פארדעם אז ר' אפרים וועט נישט נעמען קיין שום מעדעצינען.

מיט שווערע טריט איז ר' דוד נאכגעגאנגען די דאגהלאזע שפאן פון ר' אפרים, ווען ער איז פארנומען קוקנדיג פון די מעדעצינען צו ר' אפרים, ווי איינער וועלכער מאנט און פרעגט... נו, וועט איר טאקע זיך לאזן אריינפירן אין די הענט פונעם מלאך המות און נישט נעמען די מעדעצינען?

ר' אפרים האט גוט באמערקט די ערנסטע מינע אויף ר' דוד'ס פנים, און האט זיך אנגערופן צו אים מיט א פעסטע שטימע: "עס וועט זיין גוט. איך הער נישט צי צו קיין שום דאקטוירים און דער איינציגסטער דאקטער וועלכע האט געטרייבן ביי מיר איז... דאקטער שמחה! "שמחה

באזוכן א דאקטער צו דיאגנאזירן זיין מצב און פארשרייבן די נויטיגע רעצעפטן וועלכע וועלן אים ראטעווען פון טויט.

ר' אפרים האט ווי שטענדיג אויסגעצויגן א שמיכל איבער זיין געזוכט, און זיך אנגערופן, "ווייסטו דען נישט אז דער רבי האט נישט געהאלטן פון קיין דאקטוירים? איך דארף נישט זייערע רפואות און אומבאגלייבטע היילונגס מיטלען".

"איך בעט דיר", האט זיך ר' דוד איינגעבעטן ביי אים, "דארפסט נישט אננעמען זיינע רעצעפטן, קום כאטש צום דאקטער אז ער זאל געבן זיין מיינונג און אפשאצונג".

דאס האט שוין ר' אפרים נישט געקענט אפזאגן, און ער האט זיך געלאזט איינבעטן ביי ר' דוד.

אנקומענדיג צום קליניק האט ר' דוד גלייך אנגעזאגט פארן דאקטער אז דער פאציענט איז בעצם נישט וויליג צו נעמען קיין שום מעדעצינען, ער איז געקומען בלויז אויף צו הערן אן אנאליז פונעם פראפעסאר.

דער דאקטער האט געעפנט צוויי פארוואנדערטע אויגן, ווי איינער וואס פרעגט, 'וואס איז דער ציל פונעם וויזיט?', אבער זעענדיג אז די צוויי זענען פארלעקשט מיט זייער מיינונג, איר ער איינגעגאנגען בלויז אדורכצופירן א גרינטליכע איבערזיכט.

שווארצע גביאותער פון די דאקטוירים. די געשיכטע איז ברייט באקאנט געווארן ביי אלעמען אין ירושלים און אין די ארומיגע געגנטער, ווען אלע האבן געוואוסט אנצוטייטלן מיטן פינגער אויפן איד וועלכער האט באוויזן בייצוקומען דעם טויט מיטן איינציגן רעצעפט פון דר. שמחה... שמחה!

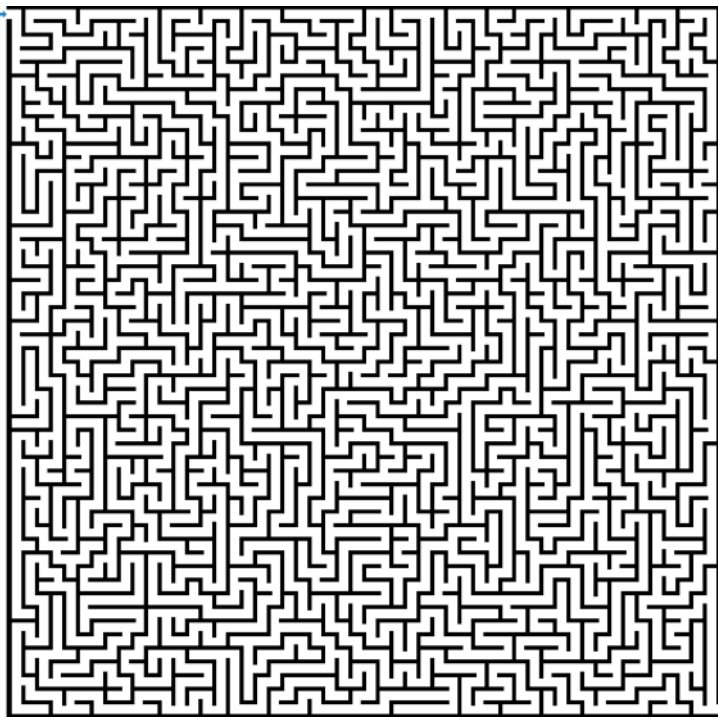
איז די גרעסטע היילונג פאר אלע קרענק" - זאגט דאך דער הייליגער רבי" (ראה ליקוטי מוהר"ן ח"ב כ"ד).

o o o

זיבן גאנצע יארן האט ר' אפריםל זוכה געווען אנגעגיין מיט זיין עבודת הקודש, טראץ די

תפירה אויף די נסיעה פון ראש השנה

על כן רחם עלינו למען שמך, דערבארעם דיך אויף אונז וועגן דיין הייליגן נאמען, און זיי אונז צו הילף מיר זאלן קענען צוברעכן אלע מגיעות און זוכה זיין צו קומען צו די אמת'ע צדיקים אויף ראש השנה, און זיך באמת מקשר זיין צו זיי, צו זוכה זיין צו הייליגע מחשבות בשלמות דורך זיי, און מיר זאלן זוכה זיין צו ממתיק זיין אלע דינים און ממשיך זיין גוטע חסדים.

מיר זאלן זוכה זיין צו וויסן און אנערקענען דיין דערהויבנקייט און דיין געוועלטליגונג אויף אונז, דו זאלסט קעניגן אויף אונז מיט דיין כבוד ווי אומשנעלסטן "ידע כל פעול כי אתה פעלתו און יעדע באשעפעניש זאל וויסן אז דו האסט אים באשאפן, און יעדער וואס האט א נשמה אין זיך זאל זאגן: דער אויבערשטער דער גאט פון די אידן איז דער קעניג און זיין קעניגרייך טוט געוועלטיגן אויף אלעמען.

זיי אונז מטהר און הייליג אונז מיט דיין דערהויבענע קדושה, מענטש ועד עולם אמן סלה.

אמת'ע גיבורים

דאווענען מיט כח און מיט א הויף קול, ניצן מיר אונזערע כוחות אויסצופירן דעם רצון השם באמת.

אויף אין סיפורי מעשיות האבן מיר געלערנט וועגן א כת וואס האט בטעות געמיינט אז א גיבור איז נאר ווער עס האט פֿעקסט-געבויעטע איברים.

דעם קומענדיגן טאג זענען די קינדער פון די 'גיבורים' גרופע אנגעקומען די ערשטע אין בית המדרש צום דאווענען, ווייל זיי האבן געוואלט זיין 'אמת'ע גיבורים'.

"זייער גוט!" האט דער מלמד געזאגט מיט התלהבות. "איר וויסט, טייערע קינדער, דער באשעפער גיבט אונז ספעציעלע פיזישע כוחות נאר כדי מיר זאלן קענען בייקומען מיט דעם דער יצר הרע און אים באזיגן!"

"ווען מיר ליגן אונטער א ווארעמע דעקע, און דער זיגער קלינגט אז מ'דארף אויפשטיין דאווענען, אויב מיר ווארפן אראפ די דעקע און מיר צווינגען זיך אויפצושטיין בריוות, דאס מיינט א ריכטיגער גיבור. ווען מיר

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות

אברים' זענען אזוי געגאנגען - איז זיי אקעגן געקומען א 'גרויסער גבור'! - און דער [דאזיגער] 'גבור', האט זיי נישט אפגעטרעטן [זיך] נישט אוועקגערוקט] פון דעם 'וועג'!

און ער איז אריינגעגאנגען אין דער 'מחנה' אריין! - און ער האט זיי צושפרייט (מיט די 'הענט') 'אהין' און 'אָהער'! און די 'לייט' פון די 'מחנה', האבן פאר אים מורא געהאט!

און 'ער' (דְּהִינָה: דער 'גבור') - איז זיך אריינגעגאנגען צווישן די 'וועגעלעך' [וועגענער פון עסן און טרינקען] ה"ל. וואס זיי זענען זיי נאכגעגאנגען! - און ער האט אויפגעגעסן אלדיג [אלעס] וואס דארט איז געווען!

איז דאס ביי זיי, א 'וילד' [וואונדערליכע]

ויהי היום! איז געגאנגען א 'מחנה' פון זיי נלומר: סע [ס'איז] געגאנגען אינאיינעם אסאך מענטשן פון די [דאזיגע גיבורים] וואס גייען מיטן 'גבור' - דאס זענען די פיתה פון די] 'בעל-אברים' [צוזאמען], מיט דעם 'איבאז' [גרופע מיט וועגענער וואס גייען נאך זיי!] - וואס מ'האט [די 'איבאז' האט] זיי נאכגעפירט [פאר די 'בעל-אברים'] 'עסן' און 'טרינקען' און דעסטגלייכן אנדערע זאכן!

און פאר די [דאזיגע] 'בעל-אברים' - האט די וועלט בודאי זייער מורא געהאט - ווארן זיי זענען געווען 'גרויסע מענטשן' און 'גיבורים'! - און ווער ס'האט זיי באגעגנט, האט [זיך פון] זיי בודאי אפגעטרעטן [זיך אוועקגערוקט] פון דעם 'וועג'! דערווייל, ווי די 'מחנה' פון די 'בעל-

האט אים געפֿרעגט "וויאָזוי זיי קומען צום-אויף
[וויאָזוי די 'גבורים' זענען זיך צונויפֿגעקומען] מיט
דעם 'גבור'?! האט ער אים דאס אלץ געענטפֿערט.
האט אים דער 'בעל-תפֿילה' געפֿרעגט: "מיט
וואס איז זיין 'גבורה' פון דעם 'גבור', וואס ער
איז אייער [ענקער] 'מלך' היינט?"

האט ער אים געענטפֿערט: "באַשר איין
'מדינה', האט זיך נישט געוואלט מכניע זיין
אונטער אים - האט דער [דאזיגער] 'גבור'
גענומען זיין 'שווערד' וואס ער האט - און
די 'שווערד' זיינע' האט 'דריי כוחות'! - אז
מ'הייבט זי אויף, אנטלויפֿן [דאן] 'אלע שרים'
פון די 'תפֿילות' (דחינה: אלע 'עלטסטע' פון די
מיליטער) וכו'!" (און [זענער] האט אויסגערעכנט
די 'דריי כוחות' וואס אויבן איז געשטאנען -
וואס פון 'דארט' האט דער 'גבור' פון דעם 'מלך'
גענומען 'גבורה', כנ"ל!)

ווי דער 'בעל-תפֿילה' האט דאס דערהערט -
האט ער זיך געשטויסן: "אז דאס איז בונדאי
דער 'גבור' פון דעם 'מלך' הנ"ל!"

האט דער 'בעל-תפֿילה' געבעטן: "אויב ס'איז
מעגליך, אז ער זאל זיך זעהן מיט דעם 'גבור',
וואס ער איז ביי זיי 'מלך'?! האט מען אים
געענטפֿערט: "מ'מוז מעלדעווען [מודיע זיין]
פאר אים!"

איז מען געגאנגען, און מ'האט געמעלדעוועט
האט ער געהייסן [געגעבן רשות]: "אז ער
זאל אריינקומען!" איז דער 'בעל-תפֿילה',
אריינגעקומען צו דעם 'גבור'!

ווי ער איז צו אים אריינגעקומען [דער 'בעל-
תפֿילה' צום 'גבור'] - האבן זיי זיך דערקענט
איינס דאס אנדערע! איז צווישן זיי געווען,
'זייער-גרויסע שמחות' - [אויף דעם] וואס זיי

חידוש' געווען! (וואס 'דער' איז אזוי א [אזא
גרויסער] 'גבור', וואס ער האט [גאר] קיין מורא
נישט פאר זיי און איז צווישן זיי אריינגעגאנגען,
און האט אויפֿגעגעסן גאר וואס ס'געווען אויף די
'וועגלעך'!)

זענען זיי תיכף פאר אים אנדערגעפאלן -
און האבן [אים] געזאגט תיכף: "יחי המלך!"
(פלומר: זיי האבן תיכף אים געמאכט פאר א
'מלך')! - ווארן [זיי האבן געוואוסט, אז: אים
קומט בונדאי די 'מלוכה', נאך [לויט] זייער
'דיעה' נאך, אז דער 'עיקר תכלית' איז, דער
וואס ער איז א 'בעל-אברים', כנ"ל!]

און דער 'מלך' [זייערער], וועט אים בונדאי
מוחל זיין די 'מלוכה'! - ווארן 'אים' קומט
בונדאי די 'מלוכה'! ווייל ער איז אזוי א [אזא]
'גבור', אזוי א [אזא] 'בעל-אברים'!

און אזוי איז [טאקע] געווען! - [אז] 'זיי' [די
'דאזיגע כיתה' וואס ביי זיי איז געווען געדרענגען,
אז דער 'עיקר תכלית', איז צו זיין א 'בעל-אברים']
האבן אים אויפֿגענומען פאר א 'מלך' (דחינה:
דעם 'גבור' וואס ער איז זיי געקומען אקעגן, כנ"ל
און דאס איז דער [דאזיגער] 'גבור', וואס מיר
גייען היינט מיט אים אפֿנעמען [איינגעמען] די
וועלט!]

און ער זאגט (דחינה: דער 'גבור' וואס ער איז דא
[זעצט], 'מלך' געווארן אויף זיי): "אז ער מיינט
דערמיט 'עפעס אנדערש', דערמיט וואס ער
גייט אפֿנעמען [איינגעמען] די וועלט! - ווארן
ער מיינט גארנישט 'דאס', אז די וועלט זאל
זיין אונטער אים! - נאר ער מיינט דערמיט
עפעס אנדערש!"

(דאס האט אלץ דעציילט איינער פון די 'גבורים',
[פאר] דעם 'בעל-תפֿילה' - [אויף דעם] וואס ער

האבן זוכה געווען צום-אויף-קומען [צונויפקומען] זיך אינאיינעם!

און ס'געווען צווישן זיי, 'שמחות' און 'בכיות' ('פרייד' און 'געוויינ')! - ווארן זיי האבן זיך דערמאנט אין דעם 'מלך' מיט 'זיינע לייט'! - האבן זיי דערויף געוויינט! - איבערדעם [צוליב דעם] איז צווישן זיי געווען 'שמחות' און 'בכיות'!

האט דער 'בעל-תפילה' מיט דעם 'גבור' אנגעהויבן צו שמועסן [צוזאמען]: "וויירימער [וויאזוי] זיי זענען אהער אנגעקומען"!

האט דער 'גבור' דערציילט פאר דעם 'בעל-תפילה': אז [פון] דעמאלט אז [ווען] דער 'רוח-סערה' [שטורעם-ווינט] - וואס אויבנדערמאנט פֿרָק ז אַות א] איז געווען - וואס דעמאלט זענען זיי 'אלע' צושפרייט געווארן ווי [ווען] ער איז צוריקגעקומען, פון דארט וואו ער איז געווען] מחדש זיין [באנייען] זיין 'כח' - און [ער] האט נישט געפונען דעם 'מלך' מיט 'אלע זיינע לייט', כנ"ל - האט ער זיך דעמאלט געלאזט גיין, וואוהין ער וועט גיין! און ער איז איבערגעגאנגען, איבער זיי אלע דהיינו: ער האט פארשטאנען: אז ער איז געווען אויף דעם 'אָרֶט' [פלאץ] וואו דער 'מלך' איז, און וואו די 'אלע לייט זיינע' זענען!

דהיינו: [ווען] ער איז געווען אויף א [געוויסע] 'אָרֶט' - האט ער פארשטאנען: "אז דארט אין דעם 'אָרֶט', איז בוודאי דער 'מלך' דא"! - נאר ער האט אים נישט געקענט זוכן און געפונען!

און אזוי איז ער איבערגעגאנגען, אויף א [אנדערע] 'אָרֶט' - האט ער פארשטאנען: "אז דארט איז בוודאי די 'מלכה'!" - נאר ער האט זי נישט געקענט זוכן און געפונען!

און אזוי איז ער איבערגעגאנגען, איבער די 'אלע לייט' פון דעם 'מלך' 'נאר דין, בין איך נישט איבערגעגאנגען". (היינו: דער 'גבור' וואס דערציילט דאס, האט געזאגט צום 'בעל-תפילה': "אז איבער אלע 'ערטער' [פֿלעצער] פון אלע לייט [פונעם 'מלך'], איז ער איבערגעגאנגען! - נאר איבער דעם 'אָרֶט' פון דעם 'בעל-תפילה', איז ער נישט איבערגעגאנגען"!)!

ענטפערט אים דער 'בעל-תפילה': "איך בין איבערגעגאנגען, איבער אלע 'ערטער' פון זיי אלע - און איבער דיין 'אָרֶט' אויף"! [אז דער 'בעל-תפילה' איז אויף אריבער, דורכן פלאץ פונעם 'גבור']! ווארן איך בין געגאנגען אויף א 'אָרֶט' - האב איך געזעהן שטיין [דארט], די 'קרוין' פון דעם 'מלך'! האב איך פארשטאנען [דערפון]: "אז דא איז [געפונט זיך] בוודאי דער 'מלך'!" נאר איך האב אים נישט געקענט זוכן און געפונען!

און אזוי בין איך ווייטער געגאנגען! - בין איך פֿירֿגעגאנגען, פאר א 'ים פון בלוט'!

האב איך פארשטאנען [דערפון]: "אז דער 'ים', איז בוודאי געווארן פון די 'טרערן' פון דער 'מלכה', וואס זי וויינט אויף דעם אלעמען [וואס אויבנדערמאנט]"! - און: "די 'מלכה' איז בוודאי דא"! נאר איך האב זי [איר] נישט געקענט זוכן און געפונען!

און אזוי [ווייטער], בין איך פֿירֿגעגאנגען פאר א 'ים פון מילעך'! האב איך פארשטאנען [דערפון]: "אז דער [דאזיגער] 'ים', איז בוודאי געווארן פון דער 'מילעך' פון דער 'בת-מלכה', וואס איר 'קינד' איז פארפאלן [פארלוירן] געווארן - האט זי געשפארט די 'מילעך'! - און דערפון איז געווארן, דער 'ים פון מילעך'! - איז [דאך] די 'בת-מלכה' בוודאי דא"! נאר איך האב זי [איר] נישט געקענט זוכן און געפונען!

לאמיר זיך פאר הערן

די צוועלעזוטע מעשה - דער בעל תפילה

ה. וויאזוי האט דער בעל תפילה פארשטאנען וואו דער קעניג איז?

- ☐ ער האט נישט געוואוסט וואו דער קעניג איז
- ☐ דורך די שטול פונעם קעניג
- ☐ דורך די קרוין פונעם קעניג

ו. וויאזוי האט דער בעל תפילה פארשטאנען וואו די מלכה איז?

- ☐ ער האט געזען די קרוין פון קעניג האט ער פארשטאנען אז די מלכה איז דארטן
- ☐ ער איז אריבער א ים פון בלוט האט ער פארשטאנען אז דאס איז פון די טרערן פון די מלכה
- ☐ ער איז אריבער א ים פון מילך האט ער פארשטאנען אז דא איז די מלכה

ז. וויאזוי האט דער בעל תפילה פארשטאנען וואו די בת מלכה איז?

- ☐ ער איז אריבער א ים פון בלוט האט ער פארשטאנען אז דאס איז פון די טרערן פון די בת מלכה
- ☐ ער איז אריבער א ים פון מילך האט ער פארשטאנען אז דא איז די בת מלכה
- ☐ ער איז אריבער די פלאץ פונעם גבור האט ער פארשטאנען אז זיין ווייב די בת מלכה איז דארטן

ח. האסטו געלערנט די מעשה פון די וואך?

- ☐ איינמאל
- ☐ צוויימאל
- ☐ איך האב געוואלט

א. פארוואס האבן די בעל תפילה און גבור געוויינט און זיך געפריידט ווען זיי האבן זיך באגעגנט?

- ☐ זיי האבן זיך געפריידט אז זיי האבן זיך געטראפן, און געוויינט אויף די אנדערע לייט פונעם מלך
- ☐ זיי האבן זיך געפריידט אויף די אנדערע לייט פונעם מלך, און געוויינט אז זיי האבן זיך געטראפן
- ☐ זיי האבן זיך געפריידט אז דער גבור איז א מלך, און געוויינט ווייל די מדינה של עשירות האבן זיך נאכנישט מכניע געווען

ב. האבן דער גבור און בעל תפילה געטראפן דער מלך און זיינע לייט?

- ☐ זיי זענען אריבער יעדעסם פלאץ און זיך מיט זיי געטראפן
- ☐ זיי האבן בכלל נישט געקענט כאפן וואו זייערע פלעצער זענען
- ☐ זיי זענען אריבער די פלעצער וואו זיי האבן פארשטאנען אז דארטן זענען זיי, אבער זיי האבן זיי נישט געקענט טרעפן

ג. ביי וועמען איז דער גבור נישט אריבער?

- ☐ ביי די פלאץ פונעם קעניג
- ☐ ביי די פלאץ פונעם בעל תפילה
- ☐ ער איז אריבער יעדעסם פלאץ

ד. ביי וועמען איז דער בעל תפילה נישט אריבער?

- ☐ ביי די פלאץ פונעם קעניג
- ☐ ביי די פלאץ פונעם גבור
- ☐ ער איז אריבער יעדעסם פלאץ

טיפער געטראכט

וויפיל מאל ווערט דערמאנט אין די מעשה וואס מיר האבן געלערנט די וואך "גבור" ?

וויפיל מאל ווערט דערמאנט אין די מעשה וואס מיר האבן געלערנט די וואך "בעלי איברים" ?

תשובות אויף די מעשה פון דער בעל תפילה (10)

און זיי האבן זיך געזוכט א מדינה וואס זי זאל גרם זיין צו... ביי וועלכע כת שטייט נישט אז זיי האבן געזוכט א לאנד וואס זי זאל קערן דערצו ? ביי די כתה פון תפילה — אפשר איז מרמז אז מ'קען דאווענען ביי יעדע פלאץ

און זיי האבן זיך געזוכט א מדינה וואס זי זאל גרם זיין צו... ביי וועלכע כת איז דער רבי מפרש די לאנד וואס זיי האבן זיך באזעצט ? ביי די כת פון שמחה

דער געווינער אויף 'בעל תפילה' 10 איז ש. זינגער, ירושלים

צו ענטפערן די בחינות, רופט

646-585-3040 02-5-3333-72

אמת'ע גיבורים

הא-הא...

נישט קיין סאך קינדער אין כּתה האבן זיי באַמט אַרױפֿגעקוקט. אַבער אַפֿילו די וואס האבן יא געוואלט מיטגיין מיט די 'גיבורים' גרופע, האט מען נישט אזוי שנעל אָנגענומען. זיי האבן געהאט שווערע תנאים און מאדנע פארלאנגען. קודם האט מען געמוזט באווייזן אראפצואווארפן א צווייטער אינגל אויף דער ערד, און נאך פארשידענע שווערע איבונגען. די גרופע 'גיבורים' האבן זיך איינגערעדט אז די גאנצע כּתה איז מקנא זייער כח און דאס וואס זיי האבן נישט מורא צו טון געפערליכע און ווייטאגליכע זאכן. יעדן אונט פלעגן זיי גיין שלאפן אויסגעמאטערט אן קיין טראפ כח נאכ'ן אויסניצן זייערע כוחות אויף די שטאנגען אין גארטן. ס'איז נישט קיין וואונדער אז דעם הומענדיגן אינדערפרי זענען זיי אָנגעקומען שפּעט צום דאווענען. הערשי, דער 'העלד', פלעגט אפילו איינדריםלען אינדערמיט, ווען זיין קאפ פאלט צו די זייטן ערגעץ צווישן "ברוך שואמר" און "ברכת יוצר".

איין פרייטאג, ווען זיי זענען געזעסן ביי א מוסר שיעור פון פרקי אבות, האט דער מלמד הויך געפרעגט: "ווער ווייסט ווער עס ווערט אָנגערופן א ריכטיגער גיבור?"

איינער פון די חברה האט שוין געוואלט ענטפערן, אבער יצחק, איינער פון די פלייסיגע תלמידים, האט אים אויסגעכאפט: "איזה גיבור? הכובש את יצרו! ווער עס באזיגט זיין יצר הרע!"

פילע גרופעס זענען פארקראכן פונעם גלייכן וועג, זיי האבן זיך פארטיפט אין זייערע טעותים און אריינגעלייגט זייערע אלע כוחות, געלט, און זייער גאנץ לעבן, אין זאכן וואס זענען גארנישט ווערד.

דער רבי דערציילט אונז וועגן נאך און נאך כתות וואס האבן זיך אויסגעקליבן א קרומען תכלית. איין אזא גרופע האט געגלייבט אז דער עיקר תכלית איז צו קוקן נאר אויף עסן און טרינקען, און אויסצואוואקסן א ברייט-ביינערדיגער פערזאן - צו האבן ברייטע הענט און פיס כדי זייער גוף זאל פארנעמען א גרעסערן חלק פון דער וועלט, מיינענדיג אז דאס וועט זיי ברענגען נענטער צו זייער ציל. און וועמען האבן זיי אויסגעקליבן פאר א קעניג? א הויכן ברייט-געבויפטן מאן. אים האבן זיי אויסגעקליבן צו זיין זייער קעניג.

אין חדר איז געווען א גרופע קינדער וואס האבן זיך גערופן 'די גיבורים'. זיי זענען געווען זעקס אינגלעך. יעדן טאג גלייך נאך די לימודים, זענען זיי געלאפן מיט א געוואלדיגע שנעלקייט צו א ווייטע גארטן. דארט פלעגן זיי קריכן אויף די אייזענע שטאנגען, זיך קוילערן און שפרינגען. הערשי, דער שטארקסטער צווישן זיי, פלעגט גיין אויף די הענט בשעת ער האלט זיך אן אין די הויכע שטאנגען. זיינע הענט פלעגן ווערן רויט און געשוואלן, און ער פלעגט זיך גרויסן פאר זיינע חברים: "איך בין דער שטארקסטער פון ענק אלע! אויב איינער וועט זיך נאר דערוואגן אָנצוהייבן מיט מיר, וועל איך אים ווייזן מיין כח און גבורה!" הא-